

УДК 378:351.86

СОСНІН О. В.,

доктор політичних наук, професор,
ДНВЗ «Університет менеджменту освіти»
Української академії педагогічних наук
(Київ, Україна) E-mail: alvas.sosnin@yandex.ru

ВИКЛИКИ І ЗАГРОЗИ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ВІДКРИТИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ НАУКОВО-ОСВІТНІХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Відомо, що людина протистоїть будь-яким викликам і небезпекам виключно за рахунок віри і освіченості, а тому провідні країни світу всіма силами намагаються дати можливість отримати якісну освіту основній масі свого населення. Другим важливим фактором успішного сталого розвитку народів є віддана національна еліта – політична, наукова, управлінська. Сьогодні в умовах надглибокої кризи наша нація має це глибоко усвідомити і зрозуміти, оскільки успішне майбутнє за тими країнами, які здатні виховувати молодь і давати їй високоякісну освіту. Саме із підвищенням вимог до алгоритмів організації і розвитку освіти, методів виховання студентства пов'язані основні ризики й можливості, що відриваються перед Україною в XXI столітті.

Ключові слова: інформація, міжнародне науково-технічне співробітництво, інформаційний ресурс, інноваційна діяльність, комунікація, інформаційно-комунікаційна функція держави, інформаційно-комунікаційні технології, національне інформаційне законодавство.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

В національній українській традиції освіченість і патріотичність еліти завжди ототожнювалась із якістю життя народу. З часів князівства Ярослава Мудрого або гетьманату Павла Скоропадського це вкарбувалось у свідомість українців, однак, проблема виховання відданої народові національної науково-технічної еліти і надання їй сучасної освіти і на сьогодні залишається для нас виключно актуальною. В нові часи спроби знайти раціональну відповідь щодо її виховання стає особливим завданням, навіть ідеєю фікс, для нових поколінь вчених, мислителів, філософів, організаторів науки і освіти, оскільки йдеться про все те, що пов'язано із суперництвом за вплив нашої країни на території і народи світу.

Сьогодні величезна кількість фактів говорить про падіння в Україні рівня організації процесів загальної і професійної освіти, її деідеологізацію тощо. Всюди процвітає цинізм, псевдорационалізм, хабарництво і корупція. Країна всюди демонструє аматорство своїх політиків і управлінців в діях по облаштуванню суспільно-політичного і економічного життя, науково-освітньої сфери зокрема. Як наслідок, ми фіксуємо (відчуваємо) втрату українцями багатьох ціннісних орієнтирів, відверту недовіру і неповагу до влади взагалі і

до національних науково-освітніх установ зокрема. Все це відбувається на тлі глибоких небачених раніше процесів розподілу світу на центр і периферію – відповідно, ландшафту світової економіки. Домінування окремих і залежність від них багатьох країн стає самою помітною рисою в новій системі міжнародних відносин, характеризується різноманіттям процесів нелінійних і, часом, виключно складних проявів. Країни периферії із розграбованими ресурсами, зруйнованими екосистемами генерують масові потоки населення, які із величезними жертвами пересуваються в країни Центру, поглиблюючи розрив між ними.

Постійний переподіл і приватизація майна, безумовно, теж віддзеркалюється на безпекових умовах життя народів, на зв'язках суспільстві, на розвиткові людського потенціалу, прав людини, на інформацію і освіту зокрема. На сьогодні існує, принаймні, шість основних загроз безпеці людини, загальною умовою є конкуренція за природні ресурси й глобальний фон геополітичної боротьби. Перша загроза – соціально-економічна, до якої відноситься бідність, міграція, інфекційні хвороби й деградація навколишнього середовища; друга – міждержавні конфлікти, більшість яких носить латентний характер, але від цього вони не стають менш небезпечними; третя – внутрішня напруженість, яка може проявлятися самим різним способом: від громадянської війни, злочинів проти людяності до прямого геноциду; четверта – воєнна промисловість і відповідна їй, усе менш контрольована, купівля-продаж зброї масового знищення; п'ята – тероризм і його глобальна проекція; шоста – міжнародна організована злочинність, яка часто стимулюється відсутністю нормативно-правової системи держави. Все це непомітно зійшлося і в Україні – стало критичним викликом для країни. Ми не можемо не розуміти, що подолати такі загрози у сукупності, оновитися і стати конкурентоздатною нацією в існуючих параметрах розвитку власної держави відсторонено від світових трендів розвитку не можливо.

Наше науково-освітнє середовище, на жаль, своєчасно не помітило, що з появою комп'ютера в світі суттєво змінилися фундаментальні уявлення про освіту. Вона почала визначати темпи розвитку світу, а за володіння ринками освіти розпочалася небачено жорстка боротьба. Інформація і знання стали всеохоплюючим багатством – нематеріальним активом розвитку націй і держав. Сьогодні лише за умов розуміння цього у нас з'явиться надія, що працюючи із надійно захищеною від спалювання інформацією, тобто, в захищеному інформаційно-комунікаційному просторі, ми будемо здатні конкурувати в науково-освітній діяльності, уникаючи деіндустріалізації, впроваджувати свої і запозичені інноваційні ідеї в науково-освітню діяльність, тобто, будемо здатні вистояти в ХХІ столітті і постійно оновлювати тренди свого розвитку в науці, освіті, промисловості, сільському господарстві тощо. Конструктивне обговорення названих проблем в науково-освітній сфері, безумовно, запізнилося в часі і можна вважати, що розпочалося воно лише з появою в Міністерстві освіти і науки (МОН) міністра Л. М. Гриневич. Сподіваємось, що її зусилля і досвід здатні будуть стати підтримкою при прийнятті Урядом України більш зрозумілих (прогресивних) рішень щодо змін на краще в

науково-освітній діяльності України. Здається, що владні кола України зрозуміли, що під впливом бурхливого зростання темпів світового науково-технічного прогресу проблема набула ознак національної, стала більш багатовимірною – соціальною, духовною і взагалі, як здається, нашою природно-економічною надією щодо успішного облаштування нового інформаційно-комунікативного типу соціуму, вимагаючи від нас зваженої відкритості освітніх інформаційно-комунікаційних систем і технологій.

Головним завданням для досягнення успіху для нас є необхідність надати людині, яка навчається, викладає або розвиває науково-технічні ідеї, створюючи науково-технічний і комерційний потенціал України, економічну, юридичну, організаційну і політичну підтримку. Суспільство, кінець кінцем, має навчитись цінувати такі якості, як здатність людини до навчання і винахідництва. Практичність урядових дій має унаслідковуватись в організації такої економічної системи, яка забезпечує реалізацію інноваційних можливостей науково-освітньої сфери, законодавства – захищати інтелектуальну власність і нагороджувати винахідників. Політична система за таких умов має, кінець кінцем, терміново подолати корупцію, не боятися дивитись в сторону технологічних інновацій і просувати успішних вчених і підприємців соціальними ліфтами на вищі щаблі управління державою.

Для подолання чисельних накопичених нашим суспільством негативних вад і тенденцій, на наш погляд, суспільству, по-перше, доведеться на законодавчому рівні змінити відношення до науки і освіти на засадах техномеритократичної культури. Вона вже вкоренилася у світовій університетській практиці і означає віру в природну силу розвитку науково-технічного прогресу як ключової складової в загальному вимірі прогресу людства. Можна навіть спробувати сформувані деякі принципи створення системи підготовки кадрового потенціалу, які лежать в її основі, а саме конкуренція: робочого персоналу; персоналу управління; ділової репутації та ініціативи; досягнень; багатопрофільності; якості; споживачів продукції; інформаційного забезпечення; форм збуту; фінансових та ресурсних послуг, – не викликають заперечень. Саме в такому ракурсі, на наш погляд, і потрібно вести розмови про реформу вищої освіти, по-перше, заради підготовки національної еліти здатної до інноваційної науково-технічної роботи і спроможної працювати на глобальних ринках товарів і послуг.

Успіхи впровадження досягнень науково-технічного прогресу зробили Україну в ХХ столітті більш знаною в світі, однак, інформатизація світового інформаційно-комунікаційного середовища поставила перед нами нові виключно складні питання організації трансферу технологій на світові ринки товарів і послуг – всього того, що пов'язано із передачею знань. Характеризуючи зміни, які відбулися у нас в цій сфері, ми не можемо не говорити про небачені раніше темпи зростання впливу інформаційно-комунікаційних чинників на розвиток вітчизняної науки, наше соціально-економічне буття взагалі, якими б концептуальними назвами ми його взагалі не наділяли – постіндустріальне, інформаційне, ринкове, громадянське тощо.

Сьогодні інформаційно-комунікаційні процеси передачі змістовної

інформації і знань стали реальним інструментом взаємодії всіх складових життя суспільства і засобом досягнення компромісів при прийнятті узгоджених рішень на будь-якому рівні. На жаль, сучасні методи і культура роботи із інформацією створили у свідомості людей і віртуальну реальність, яка сприяє зростанню масових ілюзій, відволікає нас від дійсності. Ми іноді взагалі стоїмо перед величезним проблемним полем інформаційно-комунікаційної стихії, що вимагає не просто глибоких наукових досліджень в галузі організації науково-технічної діяльності, які у нас майже не ведуться, оскільки вимагають нових підходів в систематизації регламентаційних дій в інформаційно-комунікаційних діях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що глобальна інформатизація суспільства стимулювала всі процеси міжнародної співпраці, збільшила потреби суспільств і їх громадян в різноманітних інформаційно-комунікаційних послугах. Постійно зростаючи, темпи накопичення для їх надання інформаційних ресурсів (сьогодні багато в чому їх обсяги перевищують навіть темпи зростання інформаційних потреб людини) почали спричиняти в суспільстві інформаційне перенасичення і, як наслідок, виникнення інформаційних криз, активізуючи появу нових і модифікацію вже існуючих загроз, навіть на рівні проблем національної безпеки [1]. Головні інформаційні загрози можна достатньо точно поділити навіть на такі класи: порушення конфіденційної інформації – передбачає одержання інформації користувачами або процесами всупереч встановленим правилам доступу; порушення цілісності інформації – передбачає повне або часткове знищення, перекручення, модифікацію, нав'язування хибної інформації; порушення доступності інформації – передбачає втрату (часткову або повну) працездатності системи, блокування доступу до інформації; втрата керованості системою обробки інформації – характеризує порушення процедур ідентифікації і автентичності користувачів і процесів, надання їм повноважень, здійснення контролю за їх діяльністю, відмова від отримання або пересилання повідомлень. Все це обумовлює потребу виважених дій в політиці держави щодо виконання інформаційно-комунікаційної функції. Головним тут, безумовно, є вирішення проблем безпекових характеристик інформаційно-комунікаційної діяльності при впровадженні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Далеко не всі уявляють сьогодні, наскільки все це серйозно в умовах геополітичної дійсності. Лише окремі фрагменти проблеми ми побачили при обговоренні процедур електронного декларування статків наших можновладців.

В природному процесі відображення проблем визначення свобод людини і її прав на інформацію завжди необхідно співставляти два категоріальних поняття, як відображають загальнолюдські цінності: «свобода» і «необхідність», «свобода» і «відповідальність». Як свідчить досвід в сфері інформаційно-комунікаційної діяльності людини, суспільства і держави завжди має бути досягнуто їх розумне співвідношення заради безпеки існування. Воно традиційно було присутнє і в нашій культурі, однак, суттєво змінилося із розвитком ІКТ, а об'єктивні і суб'єктивні обставини постійно заважають нам

зв'язати їх в координатах вимог загальної інформаційно-комунікаційної функції держави. Проблема постійно поглиблюється, експотенціально зростає, а як реагувати на деякі загрози, що виникають, ми часто не знаємо. Нам постійно не вистачає фаховості і можливостей генерувати тут якісні і збалансовані в часі сценарії і стратегії, які були би адекватні стратегічним прогнозам і планам розвитку країни, і саме тут сьогодні визріває в нашому суспільстві підґрунтя для нових криз і конфліктів у вимірі соціально-економічного, геополітичного, етнічного тощо розвитку.

Всі провідні країни світу відверто і прагматично, навіть агресивно захищають свої інтереси в інформаційно-комунікаційній сфері. Сьогодні вже і за межами своїх держав вони розглядають іноземні об'єкти інформаційно-комунікаційної інфраструктури, зокрема освітні, як власні. Оприлюднені останнім часом факти про витoki інформації за допомогою технічних засобів розвідки свідчать про те, що роль останньої постійно зростає і залишається невід'ємною компонентою в системі міжнародних відносин, тобто, в дипломатії, системах ведення бізнесу і державного управління. [2] Щоб протистояти таким процесам нам катастрофічно не вистачає фахівців для інформаційно-комунікаційної, аналітичної, інформаційно-пропагандистської та управлінської роботи. В умовах домінування цифрових технологій, проблема об'єктивно зростає і не може бути розв'язана риторикою політичних лідерів, політологів, соціологів і інших фахівців гуманітарних наук. Ситуація змушує по новому і більш прискіпливо оглянути і всю проблематику підготовки кадрів для інформаційно-комунікаційної діяльності, тобто, для створення, зберігання і ефективного використання інформаційних ресурсів. Аналітика, як наука і вид трудової діяльності тут, без сумніву, є для нас найбільш критичною. В циклах управління будь-якими процесами вона більш за все вимагає активної розумової високопрофесійної праці, а тому опанування в системі освіти знань про технології стратегічного аналізу інформації, включаючи і роботу автоматизованих мережевих інформаційно-керуючих комплексів і систем, стає виключно важливим завданням для національної науки і освіти.

Осягнути ситуацію і точно визначати тут коло проблем, які нам сьогодні треба знати і вирішувати, ми поки що не змогли повною мірою. Для цього, крім досягнення відповідного науково-технічного рівня, потрібна постійна відверта і публічна дискусія фахівців із поверненням до витоків самої проблеми щодо гуманістичних методів управління суспільством і інформаційно-комунікаційною сферою зокрема в сучасних умовах. Скажімо, особливо прискіпливо ми маємо оглянути зростаючі проблеми роботи із великими масивами інформації, яка накопичується в електронних базах даних. В контексті вирішення проблем розбудови в Україні демократичного і захищеного від спотворення мережевого інформаційно-комунікаційного середовища, в умовах, коли проти нас розгорнута повномасштабна інформаційна і військова агресія, вони набувають величезного значення проблем національної безпеки.

Зокрема йдеться про формування в суспільстві нового світогляду на процеси опанування таким явищем комп'ютерної доби як «Великі бази даних»

(так званих Big Date), створення для них національної нормативної бази тощо. Поняття Big Date поки що ще можна трактувати досить широко, однак, просту базу абонентів телефонних мереж (навіть із прізвищами і паспортними даними) вже сьогодні не слід відносити до них. Вони потрібні на більш високих рівнях управління суспільно-політичними і економічними процесами. Скажімо, для прив'язки громадян до переміщень мобільних пристроїв, їх смакових характеристик і стану здоров'я, вирішення проблем, пов'язаних із міжнародним тероризмом... Проблема стимулює прагнення багатьох структур і організацій, зокрема правоохоронних, розширити поняття «персональні дані», яке вже частково визначено законодавством, однак, щоб персональними даними вважалися не тільки прізвище, ім'я, по-батькові, але й певний набір поведінкових факторів, на підставі яких можна було б більше зрозуміти про людину, як то: де купує товари, на які сайти заходить тощо, питання слід більше виносити на порядок денний.

У цьому контексті виключно продуктивною стає позиція Міністра освіти і науки Л. М. Гриневич, яку вона висловила на недавній нараді щодо змін в новому переліку спеціальностей вищої школи – «спеціальність повинна відповідати професії, бажано не одній, а кільком; спеціальність повинна мати свій вид економічної діяльності і за цією спеціальністю повинна бути достатня кількість місць на ринку праці». Розриваючи коло накопичених проблем, Україна, безумовно, має піти на безпрецедентні реформи в науково-освітній сфері, в розбудові своїх інформаційно-комунікаційних систем, від яких вона залежить значною мірою. Про це ми багато говоримо протягом усіх років незалежності, однак, корупція та винайдена бюрократами формальна імітація тут процесів корисної діяльності набула у нас масштабу справжнього лиха і не дозволяє суспільству її подолати. Існуюча система управління науково-освітньою сферою знецінює найцікавіші і розумні ідеї креативно мислячих вчених України, перетворює їх у щось зовсім протилежне задумам. Можливо слід публічно визнати, що внаслідок цього у нас відбувається провал всіх моделей інноваційного розвитку суспільства. Сам термін «інновація» став у нас лише найбільш популярною оцінкою стану й перспектив розвитку суспільства, а не базовим принципом сучасного світогляду щодо розбудови суспільно-політичних і економічних проектів визначали місце людини у світі, мотиви й мету її діяльності. Ми маємо врешті-решт подолати «владу науково-технічних канцелярій» при оцінці дій в науці і освіті, яка лежить на нашому житті гнітючим нищівним тягарем, створюючи в суспільстві атмосферу пригніченості. Сьогодні ми бачимо, як, не розуміючи повною мірою поняття «інформаційна політика», наше чиновництво своєчасно просто не реагує на виклики науково-технічного прогресу, не відповідає адекватно на такі ключові питання, як то: хто у нас і в світі володіє інформацією як ресурсом, кому він потрібен, де і за яку ціну його можна придбати, які взагалі умови торгівлі ним. На рівні провідних країн, по-перше, США, ми ще не усвідомили й не відчули особисту відповідальність за це кожного – і влади, і громадянина, і суспільства, тобто, за раціональне використання нематеріального активу суспільства при прийнятті рішень. Провідні країни світу, насамперед, США, першими відчули

цінність вирішення таких проблем на державному рівні, коли наприкінці 50-х років минулого століття (після запуску СРСР у 1957 році першого супутника Землі) поставили за мету кардинально змінити законодавчі основи організації науково-технічної і науково-освітньої діяльності, а, головне, принципи роботи із науково-технічною інформацією. Президенти США Д. Ейзенхауер і Дж. Кеннеді свого часу відверто висловлювалися, що СРСР виграв у США змагання за Космос за шкільною партою і що для американців настав час перейняти саме досвід СРСР в організації освіти і науки, що і стало поштовхом для їх реформ.

З того часу сфера освіти і науки, без перебільшення, стали для них критичним елементом в системі координат національної безпеки, перш за все, тому, що без фахово підготовлених інженерів, здатних вести аналітичну роботу із інформацією і конкурентну розвідку в площині пошуку і визначення світових науково-технічних трендів, жодна країна не зможе стати на шлях інноваційного розвитку. США, як держава, з того часу своїми виключно виваженими діями з того часу постійно надає належну підтримку розвитку науково-освітньої сфери і процесам формування сховищ науково-технічних знань. Вони й сьогодні не відсувають ці питання на периферію державних інтересів при фінансуванні проектів. США навчилися швидко знаходити засоби стимулювати громадян до більш активного впровадження ідей і знань в реальну економіку країни. Вже на початку 60-х років через впровадження нової інформаційної політики вони обумовили появу інноваційної економіки, суттєво змінивши відношення свого населення до освіти, вченості, науково-технічної діяльності, інформації і знань як ресурсу розвитку своєї держави. На початку 70-х років вони почали глибоко вивчати феномен інформаційного ресурсу і сьогодні для нас вкрай важливо пізнати їх досвід щодо його впливу на розвиток національного науково-освітнього середовища. Проблема у нас давно набула рівня національної безпеки, однак, для її вирішення сьогодні зусиль ООН буде вже недостатньо.

Сьогодні, коли в глобальному інформаційно-комунікаційному середовищі всі країни стоять одна проти одної, а в діях владних структур спостерігаються одночасно два протилежні за спрямованістю, але нерозривно пов'язаних між собою, процеси (ми поки що не в змозі це усвідомити) – з одного боку, зростає відкритість держав (її обумовлює надшвидкий розвиток комп'ютеризованих ІКТ і їх надлегке проникнення в усі сфери життя), з іншого – зростає прагнення влади у всіх країнах світу до закритості, державного й політичного контролю над інформаційно-комунікаційними процесами. У внутрішній політиці цей тренд простежується, скажімо, в істотному розширенні повноважень правоохоронних органів і спецслужб у боротьбі із правопорушеннями в сфері використання ІКТ при захисті інтелектуальної власності, а також у заходах, пов'язаних із інакомисленням громадян, а в зовнішньополітичній сфері – в дипломатичній активності, просуванні ідей (іноді аматорських), наприклад, щодо контрольованого управління процесами інформаційного обміну в глобальних мережах. Скажімо, сьогодні всюди існує потреба зробити їх більш жорсткими, хоча всі усвідомлюють, що регулювати ІКТ діями традиційних державних служб майже неможливо.

Глобальні тенденції першого періоду ХХІ століття дозволяють

стверджувати в таких умовах і буде відбуватися подальше формування нового типу держав, суспільств, їх політики, економіки, військової справи і, безумовно, науки і освіти при зростаючому впливі псі-технологій. На цьому підґрунті сьогодні відбувається становлення принципово нової економіки (knowledge-based economy), а основою конкурентоспроможності країн стає здатність до накопичення і раціонального використання фундаментальних знань – інформації, на основі якої створюються нові проривні технології надвисокого рівня (high-tech). За таких умов знання і здатність вихованців технічних університетів (нетократів) набувають особливої цінності, оскільки вони, по-перше, всюди більш активно залучаються до управління матеріальними і нематеріальними ресурсами суспільств за допомогою новітніх ІКТ і всюди, на всіх рівнях поступово починають знищувати владу безвідповідальних політиків (так би мовити, «кухарок»). Іноді не зважаючи на недостатність знань і навичок, а іноді і повного розуміння сенсу процесів зберігання і розповсюдження інформації і знань, які дедалі більше стають знеособленими, неструктурованими і різнорідними.

Слід визнати, що на сьогодні практика організації вищої освіти в Україні (в умовах набуття незалежності і, одночасно, інформатизації) виявилася нераціональною, а іноді просто хибною. Ситуація, безумовно, потребує не простого філософського осмислення, а цілеспрямованих дій заради її революційного оновлення (із відповідним кадровим наповненням) на всіх напрямках і рівнях реформування. Свідченням тому є Перелік галузей знань і спеціальностей підготовки фахівців з вищою освітою, який було затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 [3]. Він не стимулює такий процес. Як, скажімо, пояснити, що вивчення інформаційно-комунікаційних дисциплін не входить до проблематики національної безпеки, а вона, в свою чергу, другорядною віднесена до військової? Подив викликає те, як МОН змогло довести таку позицію Урядові. Запропонований, до кінця незрозумілий і вкрай суперечливий, новий Перелік спеціальностей МОН не сприятиме оновленню науково-освітньої галузі, коли перед країною постали небачені за масштабами виклики щодо науково-технологічного переозброєння країни і, до того ж, в умовах ведення проти нас воєнних дій і інформаційної війни.

МОН, представляючи новий Перелік спеціальностей, не до кінця усвідомлювало, що основу програм науково-технологічного і науково-освітнього оновлення складають складні схеми технізації або інженерного осмислення здобутків наукових шкіл, інформатизація, екологізація та гуманізація життя суспільств. Власне такого розуміння вимагає сам сенс інформаційно-комунікаційної політики держав в координатах інноваційно-інформаційних парадигм глобального розвитку [4], а МОН цього не відчуло і не донесло суспільству значення проблем вивчення дисциплін для організації інформаційно-комунікаційної діяльності в координатах стратегії національної безпеки. Робити остаточні висновки і надавати рекомендації щодо виправлення ситуації ще важко, але слід визнати, що потреби реальної економіки і саме життя вимагають рішучих змін в системі вищої освіти. Потреби реальної

економіки і вектор розвитку інформаційно-комунікаційної діяльності країни дедалі більше орієнтують нас на міжнародне науково-технічне співробітництво, вимагаючи від вищої школи фахівців з іншими якостями. У чому полягає особлива складність ситуації? Справа не просто в подоланні виникаючих сьогодні або застарілих труднощів, кризових явищ, дефіцитів і диспропорцій. При всій важливості цієї роботи, при всіх непростих обставинах сьогоднішнього дня важливо усвідомити для себе розуміння стратегічної мети нашого народу організувати ефективну діяльність науково-освітньої сфери – завдання, яке ми маємо виконати – у підсумку розв'язати, навіть якщо мета сьогодні виглядає дуже неблизькою, а вирішення її – дуже складним. Воно достатньо просте – ми повинні увійти (хочеться сказати, «зробити прорив») до кола країн з найбільш високим рівнем добробуту свого народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дзюбань О., Соснін О. Інформаційна безпека: нові виміри загроз, пов'язаних з активізацією міжнародної діяльності в інформаційно-комунікаційній сфері / О.Соснін // Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини». - 2015. Випуск 37. Частина 3. - С. 35-43.
2. Ожеван М. Національна конкурентна розвідка у глобалізованому світі : нові виклики і загрози на тлі «казусу Сноудена»/ .Ожеван // Стратегічні пріоритети, № 4 (29) - С. 131-139.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248149695>
4. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О. В. Соснін, В. Г. Воронкова, М. А. Ажажа. – Запоріжжя: Дике поле, 2016. – 356 с.

REFERENCES

1. Dz'oban' A. Sosnin. Information security: new dimensions of the threats associated with the activation of international activities in information-communication sphere / A. Sosnin // Bulletin of the Lviv university. a series of "international relations". -2015. issue 37. part 3. - Pp. 35-43.
2. Oževan M. National competitive intelligence in the global world: new challenges and threats "against the background of an incident Snoudena" / M. Oževan // Strategic priorities, no. 4 (29)- Pp. 131-139.
3. Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 29, 2015 No 266 "On approval of the list of disciplines and specialties, which are candidates for higher education"-[electronic resource] – access mode:<http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248149695>
4. The philosophy of humanistic management (socio-political, socio-economic, socio-anthropological dimensions): textbook /A.V. Sosnin, V. G`. Voronkova, M. A. Ažaza. – Zaporizhzhya: Wild field, 2016. – 356 s.

СОСНИН А. В. - доктор политических наук, профессор, ГУВЗ «Университет менеджмента образования» Национальной академии педагогических наук Украины (Киев, Украина) E-mail: alvas.sosnin@yandex.ru

ВЫЗОВЫ И УГРОЗЫ В ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ОТКРЫТЫХ ИНФОРМАЦИОННО

-КОММУНИКАЦИОННЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ СИСТЕМ И ТЕХНОЛОГИЙ

Известно, что человек противостоит любым вызовам и опасностям исключительно за счет веры и образованности, а поэтому ведущие страны мира всеми силами стремятся дать возможность получить качественное образование основной массе населения. Другим важным фактором успешного устойчивого развития народов есть преданная национальная элита – политическая, научная, управленческая. Сегодня в условиях сверхглубокого кризиса наша нация должна это глубоко осознать и понять, постольку успешное будущее за теми странами, которые способны воспитывать молодежь и дать ей высококачественное образование. Именно с повышением требований к алгоритмам организации и развития образования, методов воспитания студенчества связаны основные риски и возможности, которые открываются перед Украиной в XXI столетии.

Ключевые слова: информация, международное научно-техническое сотрудничество, информационный ресурс, инновационная деятельность, коммуникация, информационно-коммуникационная функция государства, информационно-коммуникационные технологии, национальное информационное законодательство.

Sosnin, Alexander - Doctor of Political Sciences, Professor GUVZ "University Management Education» National Academy of pedagogical sciences of Ukraine (Kiev, Ukraine) E-mail: alvas.sosnin@yandex.ru

CHALLENGES AND THREATS IN THE IMPLEMENTATION OF THE OPEN INFORMATION AND COMMUNICATION RESEARCH AND EDUCATIONAL SYSTEMS AND TECHNOLOGIES

It is known that a person resists any challenges and hazards solely through faith and education, but because the leading countries of the world all the forces trying to give an opportunity to get a quality education the main mass of its population. The second important factor for successful sustainable development of peoples is entrusted to the national elite – political, scientific, and management. Today in terms of nadglibokoї the crisis our nation has this deeply realize and understand, since a successful future for those countries that are able to educate the youth and give it a high-quality education. With increasing requirements to the algorithms of organization and development of education, methods of education students related to major risks and opportunities that come off before Ukraine in the XXI century.

Keywords: information, international scientific-technical cooperation, information resource, innovation, communication, information and communication function of State, information and communications technology, national news legislation.

Стаття надійшла до редколегії 26.09.16 р.

Рекомендовано до друку 01.10.16 р.